

WERELDWIJZER

PERU

ARNO LUFT

INHOUD

Voorwoord	9	Drugs	101
ACHTERGRONDEN	13	Elektriciteit	101
Geschiedenis	13	Eten en drinken	101
De eerste bewoners	15	Feestdagen	105
De Inca's, zonen van de zon	19	Fooien	108
<i>Quipu's, het schrift van de Inca's</i>	24	Fotografie	108
Conquistadores en de val van het Incarijk	25	Geld wisselen, cheques en banken	110
<i>De bouwstijl van de Inca's</i>	31	Groepsreizen en individuele arrangementen	111
De koloniale tijd	32	Hotels	112
Onafhankelijkheid en oorlogen	35	Hoog- en laagseizoen	113
Guerrillero's, een lichtend pad en donkere tijden	37	In- en uitvoerbepalingen	113
Het tijdperk Fujimori	38	Inenting	114
Economie	41	Insecten, slangen en ander 'ongedierte'	114
Bevolking	44	Internet site-seeing	114
Indianen	44	Jeugdherbergen	114
Mestiezen en blanken	48	Kleding	115
Overige bevolkingsgroepen	49	Kranten en tijdschriften	115
Kunst en cultuur	49	Landkaarten	115
Precolumbiaanse kunst	49	Luchthavenbelasting	116
De koloniale tijd	51	Marktdagen	116
Flora en fauna	56	Medische aspecten	116
De Ecosystemen	56	Mountainbiking	123
De dierenwereld	64	Munteenheid	123
Bedreiging en bescherming	78	Musea	124
Geologie en klimaat	80	Onderhandelen en afdingen	124
Geologie	80	Paspoort en visum	125
<i>Peru's berg top 15</i>	84	Post en posttarieven	125
Het klimaat	87	Regenwoudexcursies	126
PRAKTISCHE INFORMATIE	93	South American Explorers	129
Alarm	93	Souvenirs	130
Ambassades en consulaten	93	Stadsopbouw	130
Apotheken	94	Studentenkaart	130
Artsen	94	Taal en taalcursussen	131
Autoverhuur en verkeer	94	Telefoneren	132
Bedelaars	95	Tijdverschil	133
Bergbeklimmingen en trektochten	95	Toeristenpolitie	133
Boeken en boekwinkels	97	Touroperators en gidsen	133
Criminaliteit	99	Uitgaansleven	134
		Vervoer in Peru	134
		Vervoer naar en vanuit Peru	139
		VVV / informatie	139

Wasserijen	140	Tumbes	226
Watersporten	140	Bezienswaardigheden	226
Zon	142		
BEZIENSWAARDIGHEDEN	143	Cajamarca en het noordelijke binnenland	229
Lima en de centrale zuidkust	143	Cajamarca	229
Lima	143	Bezienswaardigheden	230
Geschiedenis	143	Excursies in de omgeving van Cajamarca	234
Bezienswaardigheden	148	Van Cajamarca naar Chachapoyas	237
Excursies in de omgeving van Lima	163	Tingo en Kuelap	238
Pisco	165	Chachapoyas	240
Bezienswaardigheden	166	Tussen Chachapoyas en Tarapoto	241
Reserva Natural Paracas	167	Tarapoto	242
Tambo Colorado	170	White-water-rafting op de Río Mayo	243
Ica	171	Yurimaguas	244
Bezienswaardigheden	171		
Huacachina en de zandduinen	173	Iquitos en het noordelijke Amazonewoud	245
Nazca	173	Iquitos	245
Bezienswaardigheden in de omgeving van Nazca	176	Bezienswaardigheden	248
		Pucallpa	256
Huaraz en de Cordillera Blanca	181	Bezienswaardigheden	256
Huaraz	182		
Bezienswaardigheden	184	Het centrale binnenland	259
Excursies vanuit Huaraz	190	La Oroya en omgeving	259
Ten noorden van Huaraz	198	Huánuco	260
Ten zuiden van Huaraz	200	Excursies rond Huánuco	262
		Van Huánuco naar Tingo María	264
Het noordelijke kustgebied	203	Tingo María	264
Van Lima naar Trujillo	203	Tussen La Oroya en Huancayo	266
Trujillo	204	Huancayo	266
Bezienswaardigheden	206	Excursies in de omgeving van Huancayo	269
De omgeving van Trujillo	208	Huancavelica	269
Chiclayo	213	Bezienswaardigheden	270
Bezienswaardigheden	214	Ayacucho	271
De omgeving van Chiclayo	216	Bezienswaardigheden	273
Piura	222	Excursies in de omgeving van Ayacucho	275
Bezienswaardigheden	222	Tussen Ayacucho en Cusco	276
Excursies in de omgeving	224		
Huancabamba	225		
Talara	225		
Tussen Talara en Tumbes	226		

Cusco en omgeving	277	De omgeving van Puno	347
Cusco	277	Titicacameer	347
Bezienswaardigheden	279	De Uros-indianen	348
De heilige vallei		De eilanden Amantaní en	
van de Inca's	297	Taquile	349
Pisac	298	Sillustani	352
Chincho	300	Juliaca	353
Urubamba en omgeving	301	Tussen Puno en de	
Ollantaytambo	303	Boliviaanse grens	354
De Inca-trail en		Arequipa en de zuidkust	355
Machu Picchu	306	Arequipa	355
El Camino Inca	306	Bezienswaardigheden	356
Machu Picchu	311	De omgeving van Arequipa	363
Aguas Calientes	318	Chivay	364
Overige trektochten rond		De Colca Canyon	365
Cusco	319	De vallei der vulkanen	371
Quillabamba en de		Toro Muerto	371
Cordillera Vilcabamba	319	De Zuidkust	371
De Ausangate-trektocht	322	Mollendo en Lagunas	
Van Cusco naar het		de Mejía	371
Amazonewoud	324	Moquegua	372
		Tacna	272
Het zuidelijke deel van het		Woordenlijst	375
Amazonewoud	325	Over de auteur	380
Het nationale park Manu	325	Register	381
Puerto Maldonado	331		
Puno en omgeving	339		
Puno	339		
Bezienswaardigheden	342		

Hooggebergte, paramo en puna

In de Andes reiken sommige toppen tot boven de 6.000 meter. Met uitzondering van de Andescondors die rond deze toppen cirkelen, komt hier weinig leven voor. Verwonderlijk is dat niet, want de toppen van de bergen zijn bedekt met gletsjers en sneeuw.

De boomgrens ligt in Peru rond de 3500 tot 4000 meter. De vegetatie tussen de boom- en de sneeuwgrens wordt, afhankelijk van de hoeveelheid neerslag, paramo of puna genoemd. Het bergklimaat wordt gekenmerkt door grote temperatuurverschillen in de loop van één dag, een zeer lage minimumtemperatuur, intense zonnestraling en een ijle lucht die een sterk uitdrogend effect heeft op planten.

De meest verbreide hooggebergtevegetatie in Peru is de **puna** die ontstaat in gebieden met weinig neerslag. Punavegetaties dragen duidelijke sporen van het vijandige klimaat en bestaan uit grassen, (korst)mossen en een klein aantal kruiden en struiken. Harde, taaie en scherpe grassen zijn de talrijkste planten van de puna. De dode sprietten vormen stekelige gele pollen die als bescherming dienen voor de jonge groene loten binnenin. Door veel hooglandindianen wordt aan het einde van de droge tijd de puna in brand gestoken. Het doel hiervan is de stekelige en oneetbare graspollen te vernietigen zodat jonge, voor vee eetbare grassen en kruiden een kans krijgen. Niet algemeen maar wel karakteristiek zijn **yaretas**. Dit zijn mossen die zeer dicht opeen groeien in bolvormige structuren. Zo slagen de individuele plantjes erin de invloed van kou en droogte tot een minimum te beperken. Azorella-kussens bevatten veel hars wat hen, in gedroogde vorm, tot een geschikte brandstof maakt. Ze worden hierom door de lokale bevolking geoogst en zijn zeldzaam gewor-

Reuzenbromelia's in de Cordillera Blanca

(foto: Dominique Vissenberg)

- Lima – Cusco € 75 tot € 110
- Lima – Arequipa € 80 tot € 120
- Lima – Iquitos € 80 tot € 120
- Lima – Tumbes € 100
- Cusco – Arequipa € 50 tot € 80
- Arequipa – Tacna € 40

Tickets voor binnenlandse vluchten konden meestal nog de dag voor vertrek worden gekocht, maar het failliet gaan van Aerocontinente heeft het aanbod van vluchten wel minder gemaakt. Ook in de weekends en rond feestdagen kun-

VLEGVELDEN EN VLEGVERBINDINGEN

Cusco en omgeving

CUSCO

Stap je in Cusco op het vliegveld uit het toestel dan deelt een grote Billboard je mee: “No es soroche, es la emoción de estar tan cerca al cielo”. Vrij vertaald: “Nee hoor, het is geen hoogteziekte, dit is het gevoel wat je krijgt als je zo dicht bij de hemel bent.” De Cusqueños zijn trots op hun stad en niet te bescheiden je dat gelijk bij aankomst te laten weten. Wat mij betreft mogen ze, want ik vind het iedere keer weer een feest om – na in het mistige Lima te zijn ingestapt – uit het vliegtuig te stappen in de vaak kraakheldere frisse berglucht van Peru’s belangrijkste toeristische stad.

De Inca's noemden Cusco, "de navel van de wereld". Hun hoofdstad lag precies op het raakvlak van de vier delen van het Tahuantinsuyo zoals de Inca's hun rijk noemden. De pracht en praal van het oude Cusco en de fabelachtige wijze waarop de Inca's hun gebouwen construeerden zijn legendarisch. Pedro Sancho, de secretaris van Pizarro, schreef: "Deze stad is de meest fantastische die we hebben gezien in dit land of waar dan ook in de Amerika's. We kunnen uwe majesteit verzekeren dat de gebouwen zo mooi zijn dat de stad zelfs in Spanje zou opvallen." Ook pater Bernabé Cobo stak zijn verwondering niet onder stoelen of banken: "Wat ons het meest verbaast als we naar deze gebouwen kijken, is de vraag met welke gereedschappen en hulpmiddelen ze deze stenen in de steengroeven hebben uitgehakt, bewerkt en verplaatst naar hun huidige locatie. Zij kenden noch ijzer, noch het wiel, liniaal, winkelhaak of schietlood".

Naast de ongeëvenaarde constructie waren veel gebouwen – met als voornaamste voorbeeld Coricancha – rijk gedecoreerd. De Spaanse kroniekschrijver Pedro de Cieza de León schreef over Coricancha dat de muren en poorten waren versierd met platen van goud. Verder was er een gouden afbeelding van de zon, de punchau. Deze was groter dan een mens, kunstzinnig bewerkt en ingelegd met edelstenen. Uit de uit goudklompjes bestaande aarde van de tuin rezen maïsplantjes op van hetzelfde metaal.

Straatbeeld in Cusco

Al met al zal dit verhaaltje wel duidelijk maken dat ik erg enthousiast ben over het werk dat door HoPe wordt verricht. HoPe heeft in Peru z'n basis in Hostal Marani in Cusco in de straat Carmen Alto. Ook van alle overnachtingen in dit gezellige hostel gaat een deel van de opbrengst naar HoPe. Mocht je geïnteresseerd zijn of willen helpen, dan vind je onderstaand het adres en internet adressen van stichting HoPe.

Stichting HoPe, Casilla 59, Correo Central, Cusco, Peru

☎ 084 24 9462 (Peru), ☎ 0413-473666 (Nederland).

E-mail: peru@stichtinghope.org of nederland@stichtinghope.org,

website: www.stichtinghope.org

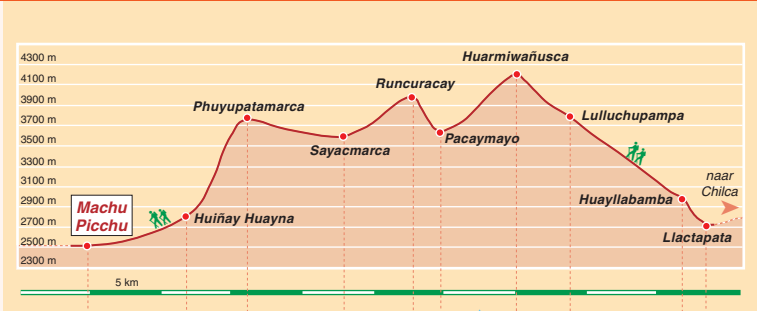
DE INCA-TRAIL EN MACHU PICCHU

El Camino Inca

De Inca-trail (El camino Inca) naar Machu Picchu wordt door velen het mooiste wandelavontuur van Zuid-Amerika genoemd. Zelf heb ik met die kwalificatie geen enkel probleem. Vanzelfsprekend zijn er trektochten die meer landschappelijk spektakel bieden, natuurlijk zal iemand die per se geen andere toeristen wil zien zich ergeren en soms ligt er afval langs de route. Wat de Inca-trail naar Machu Picchu uniek maakt, is de combinatie van afwisselende landschappen, kleine dorpjes, schitterende ruïnes, rijke vegetatie, uitzichten op besneeuwde Andesreuzen en pittige, maar niet onmogelijke wandelingen.

De Inca-trail is de afgelopen jaren volledig geïnstitutionaliseerd en gebu-reaucratiseerd. Het is tegenwoordig niet meer toegestaan de tocht geheel op eigen houtje met een rugzak te lopen. De enige manier is je aan te sluiten bij tourgroepen vanuit Cusco of de toch al in Nederland te boeken. Alle reisbureautjes rond het Plaza de Armas en in Calle Plateros kunnen hierover informatie verschaffen. Doorgaans zijn bij deze arrangementen de volgende zaken inbegrepen: gids, maaltijden, tweepersoons-tent, transport van en naar Cusco in de lokale trein en de entree voor Machu Picchu en de trail. De minimumprijs voor een georganiseerde Inca-trail (4 dagen) ligt tegenwoordig rond de € 200. Afhankelijk van de service kunnen prijzen stijgen tot meer dan het dubbele. Voor een drager die jouw persoonlijke bagage draagt betaal je zo'n € 40 extra. Houd er ook rekening mee dat tegenwoordig een maximum geldt van 500 trekkers per dag op de Inca-trail. Dat zijn dan circa 350 dragers en gidsen en 150 toeristen. In het hoogseizoen wordt dat maximum vaak gehaald wat betekent dat je beter al in Nederland kunt reserveren als je er zeker van wilt zijn dat je de Inca-trail kunt lopen.

Het huren van een drager klinkt sommige mensen erg 'feodaal' in de oren. Toch is er niets op tegen gebruik te maken van hun diensten. Voor de indianen die dit werk doen is het een prima bijverdienste in een tijd dat er toch niet veel op het land kan worden gedaan. Het over-

DE INCA-TRAIL

belasten en onderbetalen van dragers is uiteraard een heel ander verhaal. Door de moordende concurrentie onder touroperators in Cusco staan de prijzen sterk onder druk. Draggers worden vaak de dupe. Zij hebben zich georganiseerd en een vaste dagbeloning afgesproken die ook daadwerkelijk wordt betaald, maar de afspraken over de maximale last worden massaal ontboden en vaak gaan dragers gebukt onder onmenselijke lasten. Hierdoor en door hun slechte schoeisel krijgen veel dragers al op jonge leeftijd rug- en gewrichtsklachten. Door de goedkoopste tours te boeken werk je indirect mee aan deze uitbuiting. Misschien is het een goed idee om eens een pakket van een drager voor vijf minuten over te nemen, dan weet je snel genoeg of zijn last redelijk is of niet.

In feite is er niet sprake van één Inca-trail; er zijn verschillende routes mogelijk. Deze variëren in tijdsduur van twee tot vier dagen. Hieronder staan in het kort de verschillende tochten beschreven. Ook op de beschreven routes zijn kleine wijzigingen mogelijk. De meeste wandelaars doen de vierdaagse variant.

Huayruru's; de dragers van de Inca-trail

- **2-daagse Inca-trail:** Met de trein naar km 104, wandelen naar Huiñay Huayna. Wandelen naar Machu Picchu, bezoek van de ruïnes en terugkeer naar Cusco.
- **3-daagse Inca-trail:** Met de trein naar km 88 of Chilca, wandelen naar Tres Piedras (overnachting). Wandelen naar het meertje van Yanacocha (overnachting). Wandelen naar Machu Picchu, bezoek van de ruïnes en terugkeer naar Cusco.
- **4-daagse Inca-trail:** Met de trein naar km 88 of Chilca, wandelen naar Huayllabamba (overnachting). Wandelen naar Pacaymayo (overnachting), wandelen naar Huiñay Huayna (overnachting). Wandelen naar Machu Picchu, bezoek van de ruïnes en terugkeer naar Cusco.

De entree voor de Inca-trail (en een aantal veelgelopen varianten zoals die via Mollepata en/of Santa Teresa) bedraagt € 55 (237 sol) maar is eigenlijk altijd al inbegrepen bij de prijs van de trail. Daarbij is de prijs voor het bezoek aan de ruïnes van Machu Picchu ook inbegrepen. De entree voor de 2-daagse Inca-trail (Camino Real) bedraagt € 32 (138 sol).

De route

De Inca-trail heeft meerdere startplaatsen; twee hiervan worden algemeen gebruikt. Het meest populaire beginpunt is km 88, al wordt tegenwoordig Chilca ook steeds vaker gebruikt. Ga je vanuit Chilca dan is je eerste dag iets langer en wandel je ook nog een stukje door het glooiende landschap van de Urubamba-vallei. Hieronder vind je een beschrijving van de trail volgens de standaard route waarbij wordt begonnen in Chilca.